

Adviesmemo

Datum : 1 september 2022
Aan : Deelnemers BghU

Onderwerp

Verzoek zo spoedig mogelijk besluitvorming te realiseren in verband met verruimde vermogensnorm bij kwijschelding van lokale belastingen.

Gevraagd besluit

1. In te stemmen met advies BghU

Advies BghU

1. Besluitvorming te realiseren op basis waarvan:
 - a. De vermogensnorm verhoogd wordt met het maximale normbedrag van € 2000,00 bij gehuwden/samenwonenden.
 - b. De vermogensnorm verhoogd wordt met het maximale normbedrag van € 1800,00 bij alleenstaande ouders.
 - c. De vermogensnorm verhoogd wordt met het maximale normbedrag van € 1500,00 bij alleenstaanden
2. Te besluiten de regeling in te laten gaan op 1 januari 2023.
3. De besluitvorming vast te leggen in een (gewijzigde) kwijscheldingsregeling.
4. Besluitvorming per ommeegaande te realiseren.

Beoogd effect

Eenduidige en naar de burger toe uitlegbare dienstverlening.

Aanleiding

In de bestuursvergadering van 9 december 2021 heeft u kennis genomen van de verwachte wetgeving op het gebied van verruiming van de vermogensnorm bij kwijschelding. Gemeenten en Waterschappen zouden op het gebied van kwijschelding bij AOW'ers en duurzaam arbeidsongeschikten de vermogensnorm kunnen gaan verhogen. In eerdergenoemde notitie is aangegeven dat de minister de besluitvorming over de nieuwe vermogensregels wilde overlaten aan het nieuwe kabinet, als ook voor AOW'ers en duurzaam arbeidsongeschikten nog nadere regels te willen stellen.

In genoemde memo van 9 december 2021 heeft het bestuur BghU reeds ingestemd met het uitgangspunt van eenduidige uitvoering ten behoeve van alle BghU deelnemers.

Nieuwe regeling houdende nadere regels over de vermogensnorm kwijschelding

Op 31 augustus 2022 ligt de nieuwe regeling ter goedkeuring voor aan de Minister van Binnenlandse Zaken en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Na akkoord zal de regeling gepubliceerd worden.

In de regeling wordt voorzien in een maximale verruiming van de vermogensnorm met € 2.000,- afhankelijk van de leefsituatie van de belastingschuldige¹ en wordt de mogelijkheid van verruiming met terugwerkende kracht naar 1 januari 2022 geboden. Ook zijn de toegezegde nadere regels uitgewerkt met als resultaat dat de verhoging van de vermogensnorm niet langer is voorbehouden aan enkel de AOW'ers en duurzaam arbeidsongeschikten maar geldt voor iedereen. Dit maakt de uitvoeringspraktijk op dit punt aanzienlijk eenvoudiger.

Gevolgen nieuwe regelgeving

De nieuwe regelgeving is geformuleerd als een 'kan' bepaling. Dat betekent dat de afzonderlijke gemeenteraden en het algemeen bestuur HDSR verschillend van elkaar zouden kunnen beslissen met hoeveel de vermogensnorm te verruimen (let op het eerder genoemde maximum van € 2.000,-). Ook kan een keuze gemaakt worden voor wat betreft de ingangsdatum van de aangepaste regelgeving. Wel of geen terugwerkende kracht naar 1 januari 2022 ofwel het in laten gaan van de aangepaste regelgeving met ingang van 1 januari 2023. De bevoegdheid hierover te beslissen is bij wet exclusief voorbehouden aan de gemeenteraad en/of het algemeen bestuur HDSR en niet aan BghU.

Eenduidigheid in de besluitvorming bij de deelnemers is noodzakelijk om, los van financiële en uitvoeringsconsequenties in de uitvoeringspraktijk bij BghU, de communicatie naar burgers helder en uitlegbaar te houden.

In bijlage 5, Cijfers en bedragen, treft u een specificatie aan van de gevolgen van de gewijzigde regelgeving aan de hand van een rekenvoorbeeld BghU breed.

Argumenten

1.1 Eenduidigheid in de te hanteren vermogensnorm is belangrijk om duidelijkheid richting de inwoners te kunnen geven.

Het is moeilijk (lees: niet) uit te leggen aan een inwoner wanneer binnen eenzelfde organisatie (BghU), als uitvoerder van de belastingtaak en als beoordelaar van de kwijtscheldingsverzoeken, verschillende vermogensnormen te moeten hanteren voor de afzonderlijke deelnemers. In de praktijk zou bij de gecombineerde aanslagoplegging een toewijzing voor de ene deelnemer (HDSR of gemeente) in een afwijzing voor een andere deelnemer (HDSR of gemeente) kunnen resulteren. Dat zal negatief uitstralen op BghU en daarmee op de deelnemer(s).

Het punt van verruimen van de vermogensnorm met eenzelfde bedrag, is als zodanig ook bepleit door de LVLB in reactie op de internetconsultatie in verband met de concept regelgeving. Helaas is dit punt niet overgenomen in de regelgeving vanwege de autonomie die bij de deelnemer ligt om hierover te beslissen.

1.2 Uniformiteit in de te hanteren vermogensnorm is noodzakelijk in verband met een efficiënte uitvoering.

Het hanteren van verschillende vermogensnormen maakt de geautomatiseerde toetsing bij het Inlichtingenbureau (IB) risicovoller in de uitvoering bij BghU omdat veel handmatig noodzakelijke handelingen nodig zijn met meerkosten tot gevolg.

Daarnaast zal in aansluiting op hetgeen genoemd in argument 1.1, voor wat betreft de toewijzing voor de ene deelnemer en de afwijzing bij de andere, in de praktijk leiden tot twee te verzenden documenten. Enerzijds een toewijzing van kwijtschelding voor de ene deelnemer en een afwijzing voor de kwijtschelding van de andere deelnemer. Iets dat zich softwaretechnisch moeilijk (niet) laat inregelen in het geautomatiseerde proces hetgeen verder onderzoek vraagt.

¹ Zie voor toelichting verderop in de memo

1.3 Wanneer de in de regeling gegeven maximale ruimte niet wordt gebruikt zal dat ieder jaar opnieuw tot vragen leiden.

Voor een inwoner is het niet te begrijpen wanneer de ene gemeente of waterschap de maximale norm hanteert en de andere niet. Het is voer voor jaarlijks terugkerende discussies bij de deelnemer als ook binnen BghU en richting de inwoner.

1.4 Het bestuur BghU heeft zich in haar besluit van 9 december 2021 reeds uitgesproken voor wat betreft eenduidigheid in de uitvoering qua verruiming.

Hetgeen door BghU geadviseerd is de nadere invulling op hetgeen besloten in de bestuursvergadering van 9 december 2021 te weten instemming met een eenduidige uitvoering ten behoeve van alle deelnemers BghU.

Daarbij wordt benadrukt dat de deelnemers zich in de GR geconformeerd hebben aan het uitgangspunt om bij beleidskeuzes zoveel mogelijk rekening te houden met de wens de uitvoeringstaak voor alle deelnemers zoveel mogelijk te harmoniseren. Vanuit de te maken beleidskeuzes is harmoniseren op dit onderdeel wenselijk zo niet noodzakelijk.

2.1 De werkzaamheden in verband met de beoordeling van de kwijtscheldingsverzoeken 2022 heeft voor het overgrote deel reeds plaatsgevonden.

Het overgrote deel van de inwoners heeft reeds uitsluitel gekregen over hun kwijtscheldingsverzoek 2022. Terugwerkende kracht naar 1 januari 2022 betekent dat een deel van het werk over moet voor die inwoners die in de eerste beoordeling net buiten de boot gevallen zijn. Dat betekent dat een deel van het werk opnieuw moet hetgeen kosten met zich meebrengt. Bovendien moeten er aanpassingen gedaan worden in de software hetgeen niet uitvoerbaar is.

In de eerder genoemde bijlage 5 'Cijfers en bedragen' is in een overzicht een indicatie afgegeven van de gevolgen BghU breed.

2.2 In de afzonderlijke begrotingen van de deelnemers is geen rekening gehouden met de extra te verlenen kwijtschelding.

De misgelopen opbrengsten vanuit de extra te verlenen kwijtschelding blijven ongedekt.

4.1 In verband met het proces rondom het geautomatiseerd toetsen bij het IB is snel duidelijkheid nodig.

De door het IB te toetsen bestanden dienen eind oktober aan het IB te worden aangeboden om de inwoners, die het betreft, in januari 2023 te kunnen berichten over het al dan niet toekennen van kwijtschelding. Bij die toetsing is het van belang duidelijk te hebben over de te hanteren vermogensnorm.

Kanttekeningen

1.1 Besluitvorming is van de deelnemer en niet van BghU

BghU besluit ook niet maar adviseert haar deelnemers omwille van de uitvoering en vanwege het uitlegbaar houden van regelingen aan de inwoner om tot eenduidige besluitvorming te komen. Zie ook argument 1.4

Risico's

Niet alle deelnemers gaan mee met het advies van BghU.

Wanneer in afwijking van het advies besloten wordt, zal BghU minder efficiënt kunnen werken en meer tijd en kosten maken in verband met extra interne controles, het geven van extra uitleg en extra brieven moeten versturen.

BghU maakt immers gebruik van gecombineerde aanslagen (voornamelijk de combinatie HDSR met een gemeente). Het is dan niet mogelijk om efficiënt kwijtscheldingsverzoeken af te handelen. Het is daarbij

aan de burger niet uit te leggen, dat hij voor 1 aanslag 2 verschillende kwijtscheldingsuitspraken kan ontvangen.

Deelnemers zullen naar alle waarschijnlijkheid ook zelf vaker benaderd gaan worden door inwoners met vragen over het gekozen beleid.

Het vertrouwen van de burger in de overheid zal nog meer beschadigen.

Voor de burger zal de regeling als een overheidsregeling gezien worden. Het vertrouwen in de overheid is al laag vanuit de recente dossiers als de kindertoeslagaffaire en de coronamaatregelen.

Eenduidigheid in de uitvoering en het inzetten op maximale verruiming is ook daarom zeer wenselijk.

Verschillen in het hanteren van een lagere vermogensnorm zou kunnen voelen als ongelijke behandeling.

Aanpassingen in de software zijn nodig wanneer voor verschillende vermogensnormen gekozen wordt

Zoals onder argument 1.2 aangegeven is de vraag in hoeverre een dergelijke aanpassing/inrichting van de software mogelijk is waarbij het zeer waarschijnlijk is dat dit niet mogelijk is.

De berichtgeving over de toe- of afwijzing van de kwijtschelding vertraagd.

Hoe langer er onduidelijkheid is over de te hanteren vermogensnorm hoe veel later burgers bericht ontvangen over de toe- of afwijzing van hun verzoek.

Het door het Inlichtingenbureau te toetsen bestand wordt getoetst op de oude normen

Alle grensgevallen die vanuit de verruimde vermogensnormen wel recht zouden hebben op kwijtschelding moeten handmatig nagelopen worden hetgeen extra capaciteit vraagt en hogere uitvoeringskosten met zich meebrengt.

Financiële gevolgen

Hier dient onderscheid gemaakt te worden in de financiële gevolgen voor de deelnemer en de financiële gevolgen vanuit een andere uitvoeringslast voor BghU.

In het geval van de deelnemers zal sprake zijn van gedeerde belastinginkomsten doordat vanwege de verruimde vermogensnorm meer kwijtschelding verleend wordt. Dit laat zich oplossen door de extra te verlenen kwijtschelding te verdisconteren in de tariefstelling van de kwijt te schelden belastingen. Uiteraard is deze afweging aan de deelnemer.

Voor wat betreft de uitvoeringslasten BghU zal maximale harmonisatie bijdragen aan een efficiënte uitvoering van de belastingtaak voor de deelnemer en vooral begrip bij de inwoner. Wanneer afwijkend wordt beslist zal per deelnemer bekeken moeten worden wat het afwijken van hetgeen geadviseerd betekent in de uitvoering en welke kosten dat met zich meebrengt. Deze kosten zullen als meerwerk in rekening gebracht worden.

Communicatie

n.v.t.

Vervolg

1. De regiefunctionarissen informeren de betrokken bestuurder(s) over deze adviesmemo en maken afspraken over hoe de noodzakelijke besluitvorming voor te bereiden en zo spoedig mogelijk in routing te brengen.
2. Deelnemers informeren BghU via de regielyn over de voortgang en de inhoud van het ter besluitvorming voor te leggen stuk.
3. Na besluitvorming ontvangt BghU een afschrift van de (gewijzigde) kwijtscheldingsregeling.

4. In de eerstvolgende bestuursvergadering zal een (mondelinge) terugkoppeling op de voortgang worden gegeven.

Bijlagen

1. Bestuursbesluit 9 december 2021 m.b.t. Verruimde vermogensnorm bij kwijtschelding van lokale belastingen (motie Krol)
2. Reactie G4 regeling kwijtschelding belastingen medeoverheden
3. Reactie LVLB verruiming vermogensnorm
4. Concept-regeling kwijtschelding belastingen medeoverheden
5. Cijfers en bedragen